

Talepapir

Finansministerens talepapir ved samråd i Grønlandsudvalget d. 3. oktober 2018

Det talte ord gælder.

Talepunkter

[Indledende bemærkninger]

- Jeg er her i dag, fordi jeg er blevet stillet spørgsmål om aftalen, som statsministeren og landsstyreformanden i Grønland indgik d. 10. september 2018.
- Aftalen handler, som I ved, om et dansk engagement i et lufthavnsprojekt i Nuuk og Ilulissat, men derudover også om en aftale om at sætte penge af til at igangsætte erhvervsinitiativer og styrke erhvervssamarbejdet mellem Grønland og Danmark samt om at søge en omlægning af ejerstrukturen i Air Greenland A/S.
- Aftalen mellem statsministeren og landsstyreformanden er et udtryk for, at regeringen deler de samme visioner som Grønlands Landsstyre. Om at skabe noget godt for Grønland. For Grønlands skyld.
- Den er endvidere et udtryk for, at regeringen ønsker at bidrage til rigsfællesskabet og til udviklingen af kritisk infrastruktur i Grønland.

[Aftalens indhold]

- Jeg vil gerne benytte lejligheden til at fortælle jer nærmere om indholdet af den aftale, som regeringen og Grønlands Landsstyre har indgået.
- Så er vi sikre på, at vi alle har de samme informationer, før jeg svarer på de stillede samrådsspørgsmål.
- Der er som sagt og med forbehold for endelig godkendelse i Folketinget og Grønlands Landsting indgået aftale om tre hovedpunkter:
  1. Staten engagerer sig i lufthavnsprojektet i Nuuk og Ilulissat og deltager i finansieringen heraf.
  2. Der iværksættes fælles initiativer, som kan bidrage til at styrke erhvervssamarbejdet mellem Grønland og Danmark og fremme erhvervsudviklingen i Grønland.
  3. Der søges en omlægning af ejerstrukturen i Air Greenland A/S.

Ad 1) Engagement i lufthavnsprojektet

- Angående statens engagement i lufthavnsprojektet i Nuuk og Ilulissat så udspringer det af, at regeringen ønsker at bidrage til en modernisering og en forbedring af kritisk infrastruktur i Grønland.
- Det vil i vid udstrækning gavne grønlandske borgere, som får nemmere ved at rejse til og fra Grønland.
- Det er samtidig forventningen, at en udbygning af infrastrukturen i Grønland vil kunne understøtte erhvervslivet, herunder turismesektoren.
- Det anser jeg som et væsentligt skridt for Grønland på vejen henimod at blive økonomisk selv bærende.
- Den aftalte finansiering skal som bekendt gå til udvidelsen af lufthavnene i henholdsvis Nuuk og Ilulissat.
- Regeringen har valgt at bidrage med finansiering til netop disse to lufthavne, fordi der er en forventning om, at lufthavnene vil kunne drives på kommercielle vilkår.
- Det er således regeringens forventning, at et finansieringsbidrag til lufthavne i disse to byer vil være en fornuftig investering.
- Ikke forstået som en investering, der skal sørge for, at staten kan tjene en masse penge.
- Det skal i stedet forstås som en investering, hvor regeringen forventer, at de udstedte lån vil tilbagebetales, og at den indskudte egenkapital vil være en rentabel investering.
- Det er således forventningen, at skatteydernes penge ikke går til spilde, men at de i stedet vil kunne bidrage til opbygningen af to lufthavne, der er rentable på længere sigt, og som vil kunne gavne Grønland.
- Regeringen og Grønlands Landsstyre har indgået aftale om et dansk finansieringsbidrag på i alt 1,6 mia. kr.
- Den aftalte finansiering er fordelt på tre instrumenter:
  - (i) et egenkapitalindskud på 700 mio. kr.
  - (ii) et genudlån på 450 mio. kr.
  - (iii) en statsgaranti på et lån på 450 mio. kr., som søges optaget i Den Nordiske Investeringsbank.

- Folketingets Finansudvalg vil blive forelagt et aktstykke om den samlede finansieringsaftale, så snart de endelige aftaler foreligger.

Ad 2) Iværksættelse af fælles initiativer, som kan bidrage til at styrke erhvervsamarbejdet mellem Grønland og Danmark og fremme erhvervsudviklingen i Grønland

- Jeg vil nu fortælle nærmere om det andet delelement af aftalen mellem regeringen og Grønlands Landsstyre.
- Den handler om at iværksætte fælles initiativer for 220 mio. kr., som kan bidrage til at styrke erhvervsamarbejdet mellem Grønland og Danmark samt fremme erhvervsudviklingen i Grønland.
- Det skal styrke grundlaget for vækst, nye indtægter og arbejdspladser i det grønlandske samfund. Det vil gøre Grønland stærkere.
- Det er aftalt, at Danmark skal bidrage med 198 mio. kr., mens Grønland bidrager med de resterende 22 mio. kr.
- Midlerne på 220 mio. kr. til at styrke erhvervsamarbejdet er fordelt på:
  - (i) et egenkapitalindskud på 100 mio. kr. i både Vækstfonden og Greenland Venture
  - (ii) oprettelsen af en erhvervspulje på 10 mio. kr. i både Vækstfonden og Greenland Venture.
- Folketingets Finansudvalg vil blive forelagt et aktstykke herom inden udgangen af året.
- Derudover er det aftalt, at regeringen vil tage initiativ til at ændre lovgivningen, så Vækstfonden får mulighed for at stille vækstgarantier i Grønland.
- Den øgede brug af vækstgarantier ventes at have et potentiale ved fx større anlægsinvesteringer.

Ad 3) Omlægning af ejerstruktur i Air Greenland A/S

- Slutteligt er det aftalt, at staten og selvstyret har til hensigt at gennemføre en omlægning af ejerstrukturen i Air Greenland A/S.
- Den danske stat ejer på nuværende tidspunkt 25 pct. af aktierne i selskabet, mens selvstyret og SAS hver ejer 37,5 pct. af aktierne.
- Staten og selvstyrets hensigter om at omlægge ejerstrukturen i Air Greenland A/S omfatter, at selvstyret køber statens aktier i selskabet.
- Derudover vil selvstyret også, om end det ikke er en del af aftalen, søge at købe SAS's aktier i selskabet.
- Selvstyrets køb af statens aktier i Air Greenland A/S er nævnt som en del af aftalen, fordi det er den vej, vi sammen ønsker at gå.

- Aftalen, om at selvstyret køber den danske stats aktier i selskabet, skal derudover også ses i lyset af, at statens engagement i Air Greenland A/S er fra en tid, hvor flyinfrastrukturen skulle bygges op i Grønland.
- Selskabet er imidlertid velfungerende i dag, og det kører tilmed stabilt med overskud.
- Statens tid i selskabet er derfor efter regeringens overbevisning forbi.
- Det er således den mest naturlige løsning at forsøge at sælge statens aktier til det grønlandske selvstyre.
- Det er dog samtidig vigtigt for mig at understrege, at aftalen om at forsøge at omlægge ejerstrukturen i Air Greenland er under forbehold for, at en række forhold ved selvstyrets aktiekøb, herunder prisen for aktierne, vurderes tilfredsstillende for begge parter.
- Folketingets Finansudvalg vil naturligvis blive forelagt en endelig aftale til godkendelse.

[Baggrund for aftalen – svar på spørgsmål 1]

- Efter at have redegjort for indholdet af den indgåede aftale vil jeg nu sammenfattende besvare de stillede samrådsspørgsmål ét for ét.
- Det første spørgsmål spørger ind til, hvad baggrunden er for den indgåede lufthavnsaftale, når det grønlandske selvstyre endnu ikke har besluttet sig for, hvilken model for forbedringer af infrastrukturen de ønsker.
- Lad mig starte med at sige, at jeg ikke er enig i præmissen om, at Grønland ikke har taget stilling til, hvilken model for forbedringen af infrastrukturen de ønsker.
- Aftalen mellem statsministeren og landsstyreformanden tager således afsæt i planer, som Grønlands Landsting første gang tog stilling til i 2015, da det traf en principbeslutning om at forbedre lufthavnsinfrastrukturen i Grønland i udvalgte byer.
- Senest valgte et flertal i Grønlands Landsting i 2016 at stifte et selskab, Kalaallit Airports A/S, der skulle stå for at anlægge, eje og drive lufthavne i tre udvalgte byer i form af Nuuk, Ilulissat og Qaqortoq.
- Det er disse planer, som regeringen og Grønlands Landsstyre har forholdt sig til med den indgåede aftale.
- Det er rigtigt, at der fortsat udestår en endelig færdigbehandling i Grønland af de tekniske aspekter af lufthavnsprojektet i anlægsloven bag lufthavnene, men det ændrer ikke på, at et flertal i Grønlands Landsting allerede har tilkendegi-

vet, hvilken overordnet model det ønsker for lufthavnsprojektet.

- Der er dermed ikke tale om, at den danske regering med den pågældende aftale forsøger at påvirke, hvordan og hvor Grønland udformer sit lufthavnsprojekt.
- I stedet ønsker regeringen at hjælpe til med at realisere de planer, som Grønlands Landsting senest i 2016 traf beslutning om.
- Når det kommer til spørgsmålet om, hvad baggrunden er for at bidrage til udvidelsen af lufthavnene i Nuuk og Ilulissat, så er den at understøtte, at Grønland får moderniseret kritisk infrastruktur. For at skabe noget godt for Grønland. For Grønlands skyld.

[Aftale i lyset af udtalelser – Svar på spørgsmål 2]

- Jeg vil nu forholde mig til det andet spørgsmål, der vedrører den indgåede aftale i lyset af statsministerens udtalelser om lufthavnsprojektet i 2017.
- Det grønlandske lufthavnsprojekt har siden sin opstart været og er fortsat af væsentlig økonomisk betydning ift. Grønlands samlede økonomi. Projektets finansielle omfang vil således fortsat udgøre i størrelsesordenen ca. 20 pct. af Grønlands BNP.
- Det var i 2017 og er fortsat i 2018 et stort beløb, som man ikke kan tage let på. Det er, hvad statsministerens udtalelser er et udtryk for.
- Et dansk bidrag vil dog mindske den grønlandske del af det samlede finansieringsbehov. Det vil skabe besparelser på renteudgifterne, hvorved de økonomiske forudsætninger for projektet ændres væsentligt.
- Den økonomiske risiko for selvstyret reduceres således betydeligt, og det kommer hele lufthavnsprojektet til gavn.
- Regeringen har desuden flere gange tilkendegivet, at den forstår og fuldt ud respekterer ønsket og visionen om en bedre kritisk infrastruktur i Grønland, også set i et samfundsmæssigt udviklingsperspektiv.
- Netop derfor har regeringen indgået aftale med Grønlands Landsstyre om et dansk finansieringsbidrag til det grønlandske lufthavnsprojekt.

[Forventninger til et dansk bidrag – svar på spørgsmål 3]

- Det tredje spørgsmål angår, hvad den danske stat forventer at kunne opnå ved en delfinansiering af udbygningen af lufthavnene i Nuuk og Ilulissat.

- Her må jeg gentage mig selv og sige, at regeringen med sit finansieringsbidrag håber at kunne understøtte en modernisering og forbedring af kritisk infrastruktur i Grønland. For at skabe noget godt for Grønland. For Grønlands skyld.

[Den danske rolle i lufthavnsprojektet – Svar på spørgsmål 4]

- Det fjerde spørgsmål vedrører, hvilken indflydelse regeringen forventer at få ved at indgå i finansieringen.
- Jeg vil i den forbindelse gerne slå fast, at det ikke er regeringens ønske, at Danmark skal udøve stor indflydelse på lufthavnsprojektet.
- Den danske stat vil i stedet som udgangspunkt agere som en passiv investor, der nøjes med at bidrage med en andel af den samlede finansiering.
- Fordi det støtter kritisk infrastruktur i Grønland, fordi det forventeligt bidrager positivt til den grønlandske økonomi, og fordi det er en forsvarlig investering for Danmark.
- Den danske stat vil dog som mindretalsaktionær i tråd med gængs markedspraksis søge at indgå en ejerftale med majoritetsaktionæren mhp. at nå til enighed om nogle beskyttelsesrettigheder
- Indholdet af de konkrete beskyttelsesrettigheder og det øvrige indhold i ejerftalen vil jeg skulle aftale nærmere med landsstyreformanden og lufthavnsselskabet.
- Det er aftalt, at den skal indeholde bestemmelser om (i) principper for ejerskabet, (ii) vetorettigheder, (iii) ledelsessammensætning, (iv) forventninger til udbytte, (v) ændringer i ejerandele samt ejersammensætning, (vi) informationsstrømme, (vii) tvistløsning og (viii) relationer mellem parterne og øvrige tredjeparter i overensstemmelse med principper om armslængde og markedsvilkår.
- Jeg kan dog ikke på nuværende tidspunkt oplyse yderligere om de nærmere detaljer af en ejerftale, både fordi det konkrete indhold af aftalen ikke er på plads endnu, men også fordi det ikke er noget, jeg egenhændigt kan bestemme.

[Inddragelse af Folketinget – Svar på spørgsmål 5]

- Det sidste af de fem stillede spørgsmål vedrører inddragelsen af relevante udvalg og Folketinget i processen op til indgåelsen af aftalen.
- Jeg vil også i dette tilfælde anfægte spørgsmålets præmis om, at der ikke er sket inddragelse af øvrige partier i Folketinget uden for regeringen inden aftalens indgåelse.

- Regeringen har således ifm. udformningen af aftalen netop været bevidst om at involvere Folketingets partier, og statsministeren har eksempelvis været i kontakt med udvalgte partiledere op til offentliggørelsen af aftalen med henblik på at drøfte indholdet, ligesom han har været i kontakt med partiledere efter offentliggørelsen af aftalen.
- Det glæder mig, at det i den forbindelse er kommet frem, at der er bred opbakning til aftalen.
- Lad mig så også afslutningsvist som svar på spørgsmålet sige, at regeringen er fuldt ud bevidst om, hvilken rolle Folketinget spiller.
- Regeringen vil således også inddrage Folketingets Finansudvalg, når det i sidste ende – ligesom Grønlands Landsting – skal tage stilling til, om det ønsker at bakke op om de enkelte finansielle elementer af den aftale, som statsministeren og landsstyreformanden indgik d. 10. september.
- Der vil ske forelæggelse for Folketingets Finansudvalg, når samtlige finansielle forhold vedrørende aftalerne er på plads, så sagen er tilstrækkelig belyst for Finansudvalget.